

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

נזיר י

עניין: אמרה פרה

מבשר צדק - חנוכה

ואגב אמרתי לכתוב צדק עוד מפלוגתא בית שמאי ובית הלל במשנה מסכת נזיר (פ"ג מ"ט), אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני, אמר הדלת הזה הריני נזיר אם נפתח אני, בית שמאי אומרים נזיר, ובית הלל אומרים אינו נזיר. הענין הוא, דישראל נקראים פרה כשחוטאין ח"ו, כד"א כי כפרה סוררה סרר ישראל (הושע ד, טו). ואיתא בגמרא (מנחות כט:): מפני מה תלוי כרעי דה', על שהקב"ה פותח שער לשבים. ואיתא (שה"ש רבה ה, ב) שהקב"ה [א]מר פתחו לי כחודה של מחט וכו', ואנו אומרים השיבנו ה' אליך (איכה ה, כא; איכה רבה טס), כי מגודל תוקף הגלות שעלינו אין לנו זיכולת אף לפתוח כחוד המחט, ולכן אתה השיבנו מעלמך. וידוע דז"ש מסטרה דגבורה, וב"ה מסטרה דחסדים.

וזה פירוש המשנה, אמר אמרה פרה זו היינו ישראל, הריני נזירה, היינו שאני כבר נפרש מכמה זמנים בגלות, אם עומדת אני, איך אפשר שיהיו לנו (עומדת) [עומדים] מעלמך]נו, רק שאתה ברחמיך הרחמים תעמוד אותנו. ומשיב הדלת, היינו הפתוחה לשבים, והיינו הקב"ה, הריני נזיר כי צפשעכם שלחה אמכם (ישעיה נ, א), ואני נפרש, אם אפתח איך אפשר שאנכי אפתח, רק הפתיחה תהיה משלכם, ז"ש אומרים נזיר דהוא סטרה דגבורה, שיהיה ח"ו פר[א]ן[שה, וב"ה אומרים דהוא מדת חסד, אינו נזיר, רק שיהיה השיבנו ה' אליך וגו', ויהיה גאולה שלימה ז"צ ח"ק:

פרי צדיק פרשת יתרו

[יא] וידבר אלהים אה כל הרברים האלה לאמר תיבת לאמר לכא' אין לו פירוש כאן וכבר עמד במדר"ת (יא) עמש"נ כל הדברים וגו' וכנר' ממ"ש (שס טו) שזא ליישב תי' לאמר ע"ש. אך כל תרי"ג מלות כלולים בעשרת הדברות וכמ"ש ר"ם גאון והוצא ברש"י (כו"פ משפטים) ויש חר"כ אחיות בעשרת הדברות נגד הרי"צ מלות ח' מלות דרבנן. וזה שא' את כל הדברים האלה תרי"צ מלות לאמר מרמו על חושבנ"פ שצו"ג חול כטל אמרתי והיינו שיכנסו ד"ת בלב ועד"ש (וח"א רלד ב) אמירה בחשאי כד"א ואמרת בלבבך ומלעט (נזיר י). אמר אמרה פרה והיינו כסבורה פרה ז' כמ"ש בגמרא. וזש"נ לאמר שזקבשו כד"ת בלב חה עיקר שורש וכן חשבנ"פ (כשג"ת כ"פ). ואף דלוחות ראשונות נשתברו מ"ת נשאר ממעמד ה"ם ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. וא' (מדריס כ.) ז' בושח וכו' ומי שאין לו בושח פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על ה"ם. והיינו שנשאר ביראה בלב ישראל להתב"ש מהש"ת לבלתי תחטאו. ובמשנה (פ"ג דאבות) הסתכל בג'

